

APRÓPÉNZ Adózási Hírlevél

Iránytű a sikeres vállalkozáshoz

XVIII. évf. 5. szám
2023. május

A TARTALOMBÓL:

- Külföldi pénznemben szerzett bevételek, kiadások esetén alkalmazandó árfolyamok a személyi jövedelemadó törvény alapján

E egyéni vállalkozókat érintő információk

T társas vállalkozásokat (Bt., Kft.) érintő információk

M magánszemélyeket érintő információk

!!! különösen fontos információk, pl. törvény által előírt kötelezettségek

KÜLFÖLDI PÉNZNEMBEN SZERZETT BEVÉTELEK, KIADÁSOK ESETÉN ALKALMAZANDÓ ÁRFOLYAMOK A SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ TÖRVÉNY ALAPJÁN

E M

Előző hírlevelünkben társas vállalkozások devizás követeléseinek, kötelezettségeinek elszámolását néztük meg, most pedig megnézzük, hogy hogyan kell eljárniuk ezekben az esetekben az egyéni vállalkozóknak.

Egyéni vállalkozók esetében a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja tv.) előírásait kell figyelembe venni a devizában/valutában kapott összegek átszámításakor.

Az alapszabályt az Szja tv. 6. §-a tartalmazza. Ennek értelmében a külföldi pénznemről történő átszámítás esetén

- bevétel** esetében – ha az Szja tv. másként nem rendelkezik – a **bevételszerzés időpontjában**,
- kiadás** esetén a **teljesítés időpontjában**,
- dolog**, pénzügyi eszköznek nem minősülő **vásárolt jog, vásárolt követelés átruházása** esetén a szerzési érték tekintetében a **megszerzéskor**,
- értékpapír átruházása** esetén a szerzési érték tekintetében az értékpapír tulajdonjogának **megszerzése**, a dematerializált értékpapír **értékpapírszámlán történő jóváírása napján**,
- az előző pontban nem említett **pénzügyi eszközre kötött ügylet esetén** – a fenti a)-b) pontok rendelkezéseitől függetlenül – az **ügylet teljesítésének (lezárásának) időpontjában**,
- külföldi pénznemben megfizetett adó** esetében – a magánszemély döntése alapján

– vagy a **kiadás teljesítésének időpontjában, vagy az adóév utolsó napján érvényes árfolyamot** kell alkalmazni.

Külföldi pénznemben megszerzett **kamatjövedelemről, osztalékból (osztalékelőlegből)** az adót ugyanazon külföldi pénznemben kell megállapítani, levonni és a **jövedelem megszerzésének időpontjában** érvényes árfolyamon átszámítva, forintban kell megfizetni.

Fentiek alól **kivételt képez az áfaalany egyéni vállalkozó**, ugyanis ő **azon az árfolyamon számolhatja el a bevételt vagy a felmerült kiadást, amelyet az áfatörvény alapján egyébként az ügyletben alkalmaznia kell.** Tehát, ha az **egyéni vállalkozó**

- **bevételét olyan termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása ellenértékeként szerzi meg, amely esetében az általános forgalmi adó alapja külföldi pénznemben kifejezett, a bevétel forintra történő átszámításához az egyéni vállalkozó azt az árfolyamot alkalmazza, amelyet az adott ügyletben az általános forgalmi adó alapjának forintra történő átszámításához alkalmaz;**
- **kiadását olyan termék beszerzése, szolgáltatás igénybevétele érdekében eszközli, amely esetében az általános forgalmi adó fizetésére maga kötelezett, és amelynek alapja külföldi pénznemben kifejezett, a kiadás forintra történő átszámításához az egyéni vállalkozó azt az árfolyamot alkalmazza, amelyet az adott**

ügyletben az általános forgalmi adó alapjának forintra történő átszámításához alkalmaz.

A fentiekől eltérően, ha a magánszemély a bevételt külföldi pénznemben szerezte, vagy ha a kiadást külföldi pénznemben fizette ki, és

- a) amennyiben a fenti a)-c) pontokban említett esetekben rendelkezik az ott meghatározott időpontot – a külföldi pénz eladása esetén – követő 15 napon, illetve – külföldi pénz vétele esetén – megelőző 15 napon belül pénzügyi intézmény által az adott külföldi pénz eladását/vételét igazoló, a nevére kiállított bizonylattal, a figyelembe vett árfolyamot a bizonylat szerinti összeg mértékéig alkalmazhatja a forintra történő átszámításhoz, illetőleg
- b) a külföldi pénz eladása/vétele a fenti d)-e) pontjai szerinti ügyletben történt, a forintra történő átszámításra az ügyletben alkalmazott árfolyamot kell figyelembe venni.

Külföldi pénznemben keletkezett bevétel, valamint külföldi pénznemben teljesített kiadás esetén a fenti rendelkezésektől eltérően, ha a bevétel adóelőleg-levonásra kötelezett kifizetőtől származik

1. a kifizető az adóelőleg megállapításához,
2. a magánszemély pedig – választása szerint – az adóelőleg, adó megállapításához

a bevétel, illetve a kiadás forintra történő átszámítására a **bevétel megszerzése napját megelőző hónap**, illetve a **kiadás teljesítésének napját megelőző hónap 15. napján érvényes MNB hivatalos devizaárfolyamot**, olyan külföldi pénznem esetében, amely nem szerepel az MNB hivatalos devizaárfolyam-lapján, az MNB által közzétett, euróban megadott árfolyamot alkalmazza.

A **kisadózó vállalkozók** tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény (továbbiakban: Újkata tv.) 2. § 4. pontja rögzíti, hogy miként kell a kisadózó vállalkozás bevételét meghatározni. Ezen előírás szerint a külföldi pénznemben (devizában) keletkezett bevételt az **MNB által közzétett, a bevétel megszerzésének időpontjában irányadó hivatalos devizaárfolyamának** – olyan külföldi pénznem esetén, amely nem szerepel az MNB hivatalos devizaárfolyam-lapján, az MNB által közzétett, euróban megadott árfolyam – **alapulvételével** kell forintra átszámítani. A **bevétel megszerzésének időpontja** pénzbevétel esetében az **átvétel vagy a bankszámlán való jóváírás napja**.

Abban az esetben tehát, ha a katás egyéni vállalkozó **valutában kapja kézhez a vállalkozási tevékenységével kapcsolatos bevételt**, a valutát a kézhezvétel – az átvétel – napján érvényes MNB hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani, és bevételként az átszámított forintösszeget kimutatnia. A bevételként kimutatott átszámított forintösszegetől – nagy valószínűséggel – el fog térni az a forintösszeg, amit a valuta beváltásakor az egyéni vállalkozó ténylegesen megkap.

Ha pedig a katás egyéni vállalkozó a vállalkozási tevékenységével összefüggő **bevételt devizában kapja**, és a kapott devizaösszeget a deviza-számláján a bank jóváírta, a jóváírás napján érvényes MNB hivatalos devizaárfolyamon kell a devizát forintra átszámítani, és bevételként az átszámított forintösszeget kimutatni. Ebben az esetben is bekövetkezhet az, hogy a bevételként kimutatott átszámított forintösszegetől el fog térni az a forintösszeg, amit a deviza átváltásakor az egyéni vállalkozó ténylegesen megkap.

Az Újkata tv. – hasonlóan a korábbi Katv. (régóta tv.) előírásaihoz – nem rögzít olyan szabályt, mint az Szja tv., nevezetesen, hogy az általános szabály alól kivételt képeznének az áfaalany kisadózó egyéni vállalkozók. Emiatt nagyon fontos, hogy **áfaalany kisadózók** esetében **mindenképpen a számlán való jóváírás (valuta átvétele esetén az átvétel) napján érvényes MNB árfolyamot kell alkalmazni a kisadózói bevétel forintra történő átszámítása során**. Ez azt jelenti, hogy **szükszerűen különbözni fog az áfabevallásában szerepeltetett érték a bevételként elszámolt értéktől**.

Végezetül pedig meg kell említenünk, hogy **nem áfaalany egyéni vállalkozónak jellemzően nincs devizaszámlája** (ez mind vszja-s, mind átalányadózó, mind pedig katás egyéni vállalkozó esetén igaz lehet). Ezesetben a megkapott devizát a bank az egyéni vállalkozó forintbankszámláján írja jóvá. **A forintra átszámítást ekkor is a fentiekben ismertetett szabályok figyelembevételével kell elvégezni**. Megjegyzem: ne csodálkozzunk, hogy a forintra átszámított és bevételként kimutatott összegtől ekkor még inkább eltér a forintbankszámlán jóváírt összeg.

Ahogy látjuk, az egyéni vállalkozót érintő **adó-törvények nem szabályozzák az árfolyam-különbözetek számításba vételét**, a fentiekben említett eltérések – **árfolyamdifferencia** – a **magánszemély olyan bevételei, illetve kiadásai lesznek, amelyek őt adózatlanul megilletik, illetve terhelik**.

Kovács Andrea
okl. adószakértő